

ko je mučenca Mena naredil za mučenico. Ker je „Koledar“ sicer vzorno sestavljen, bi bilo škoda, če bi ostale v njem te napake še dalje.

O spisih priobčenih v „Koledarju“ moremo svojo sodbo le na kratko izreči, sicer bi nas dovedlo predaleč. Pesmice so lepe. Vsaka izraža res kako misel, in to v čedni obliki. Vendar pa med „Sijonskimi glasovi“ pogrešamo glasov nekaterih sijonskih čuvajev, ki so sicer izvrstni pevci. „Blagor mirnim“ opisuje dva pretresljiva dogodki, ki naj bosta v svarilo prepirljivcem. Želeli bi, da bi bili v tem spisu pogovori nekoliko bolj naravni. Ljudstvu bo seveda najbolj prijala slika „Naša dekle“, ker je vzeta popolnoma iz ljudskega življenja; in če sploh more kaj izmodriti gizada dekleta, jih bo ta slika gotovo. Slog tega spisa je pa naravnost klasičen. „Zadnji večer“ in „Poljančev Cencek“ ne zaostajata za Meškoviimi spisi prejšnjih let. V „Zadnjem večeru“ leži pretresljiva, globoka tragika, katero Meško zares mojstrsko slika. Žal, da je le preveč takih zgodb — resničnih! — „Poljančev Cencek“ je pa pri svoji živahnosti pristrčno dete, katerega bi imeli tudi brez slike povsè živo pred očmi! Slika „Odveč“ je grozno temna, polna pesimizma, vendar se ji ne more odreči resničnost. Ta spis ima redko prednost, da vključ tendenciozni smeri ustreza vsem zahtevam umetnosti. „Materina daritev“ je nekoliko prisiljena. Črtica „In njena duša je vstajala“ je sicer kratka, a vse hvale vredna.

Za leposlovnim delom prinaša „Koledar“ celo vrsto izredno zanimivih znanstvenih spisov. Med njimi so poročila iz Amerike, Afrike in če vpoštevamo opis Skadra (to je slovensko ime za Skutari) tudi iz Azije. Gledé na znanstvene spise letošnjega „Koledarja“ bi želeli samo, da bi bila „Mohorjeva družba“ dala popraviti številne jezikovne napake, ki se nahajajo v nekaterih sestavkih.

J. G.

Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami. Zbral Anton Kržič. (Ponatis iz Vrta in Angeljčka.) — V Ljubljani 1901. Založilo društvo „Pripraviški dom“. Tisk Katoliške tiskarne.

Krasna mladinska knjižica! Nad 90 ljubkih otroških pesmic in do 70 slik in sličic je v nji. Vsakovrstni predmetje, najrazličnejše strune, take in take barve — pravi „quodlibet“ za otroke, a tako lepo harmonično urejen, kakor je harmonična otroška nedolžna duša! Najprvo se spominjajo pesmice in slike najvažnejših časov in godov cerkvenega leta: od božične najlepše noči do cvetne nedelje in vstajenja Gospodovega — od cvetočega Marijinega meseca pa do tožne jeseni, ko žalujemo na grobeh svojih dragih. No potem pa še enkrat skozi zimo in pomlad, skozi poletje in jesen s pristno otroškimi čutili, otroškimi glasovi! Končno sledé vsakovrstne druge pesmi in slike: o ubitem

vrču, o dedovem godu, o mladem dedku z naočniki, o hudi kuharici, o Vidkovih laseh, o nosku-izdajavcu, o pridni pastirici, o hudobni čadi, o toliko in toliko drugih živalih — kratko: o vseh rečeh in še nekaterih drugih... Res, ljubezniva knjižica! Ne rečemo, da so vse pesmice in slike v zbirki bogve kakšne umetniške vrednosti (kar sta Silvin Sardenko in Smiljan Smiljanič to ni kak Rad. Silvester ali Neralov — to se razume), toda pristrčne, nežnim srcem umerjene in blažilne so čisto vse! — Knjižico toplo priporočamo.

Dr. M. O.

Janka Krsnika zbrani spisi. Uredil dr. Vladimir Levec. Zvezek II. Sešitek I. Na Žerinjah. — Založil L. Schwentner. V Ljubljani 1901.

„Na Žerinjah“ je sicer roman, kakor jih podobnih čitate brez števila po raznih slovstvih. A spisal ga je Janko Krsnik. S tem imenom hočemo poudariti zlasti dve stvari. Ena je ta, da je zlog v romanu pristno naš in lepo preprost, dasi se pisatelj suče v takomenovanih „višjih“ krogih. Tako kot Krsnik ni znal pri nas še nihče pokazati, da se naš jezik poda tudi aristokratskim ustom! — Druga stvar je pa ta, da je roman „Na Žerinjah“ brez vsakršnih lascivnosti, kar je dandanes dobro poudarjati nasproti „modernim“ brezstidnežem, in kar je obče svojost Krsnikovih del, svojost, katera kaže, da je pisatelj — če nočete družega — vsaj gotovo mož dostojne olike in finega taktal... Škoda, da junak Vinko Rogulin, ki je sicer tako simpatičen značaj, „nima vzroka“, da bi odrekel dvoboj puhloglavemu, priskutnemu grofu Soriju! Sicer se pa zdi, da pisatelj s svoje strani obsoja nezmislno barbarstvo dvoboja, ko polaga doktorju Rakcu na jezik besede, kakor so te-le: „Dvoboju? Ha, ha! Ne bodi, ne bodi! Tega pa ne, tako neumen pa nisem bil nikdar!“ In zopet: „Dvoboj, ha ha! Še tega nisem nikdar umel, kako se more človek za kako idejo ubiti, obesiti ali ustreliti dati. Pa dvoboj!“...

Gosp. dr. Vladimir Levec je, kakor pri I. zvezku, tudi pri tem sešitku vestno izpolnil svojo uredniško dolžnost. — Cena broš. izvodu je 2 K 50 h, po pošti 2 K 60 h.

Dr. M. O.

Zbirka ljudskih iger. Drugi in tretji snopič. Izdaja „Slovenska krščansko-socialna zveza“. Ljubljana 1901. Cena poedinemu mehko vezanemu snopiču 80 h, po pošti 90 h. Za društva, ki naročé vsaj pet izvodov skupaj, je cena snopiču 60 h, po pošti toliko več, kolikor znaša poštnina.

Ta zbirka, ki se je lansko leto pričela, se torej še dosti redno nadaljuje. Prvi snopič, ki je obsegal igre: 1. „Pravica se je izkazala“, 2. „Zamujeni vlak“ in 3. „Lurška pastirica“ — je popolnoma razprodan; pač znamenje, da je ta zbirka praktičnim potrebam naših društev jako dobro došla.